

Udskriftsdato: 15. december 2025

FOU nr 2020.9002 (Gældende)

Erhvervsdrivende fond ikke omfattet af offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 2. Offentlighedslovens § 4, stk. 1, finder desuden ikke anvendelse på erhvervsdrivende fonde. Dato: 25. februar 2020. Sag nr. 20/00451

Ministerium: Folketinget

Erhvervsdrivende fond ikke omfattet af offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 2. Offentlighedslovens § 4, stk. 1, finder desuden ikke anvendelse på erhvervsdrivende fonde. Dato: 25. februar 2020. Sag nr. 20/00451

Svar til borger

Klage over erhvervsdrivende fond i sag om aktindsigt

1. Jeg har i forlængelse af den telefonsamtale, du den 18. februar 2020 havde med en af mine medarbejdere, modtaget din henvendelse af samme dato. Henvendelsen indeholder din korrespondance med den erhvervsdrivende fond A.

Det fremgår af din seneste henvendelse, at fonden i oktober måned 2019 som svar på bl.a. en anmodning om aktindsigt oplyste dig, at fonden ikke er omfattet af offentlighedsloven.

Du skriver i din henvendelse af 24. januar 2020 til mig, at du sender sagen til ombudsmanden med en forespørgsel om, hvorvidt fonden er omfattet af offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 2, og/eller § 4, stk. 1.

Jeg har gennemgået de oplysninger, som jeg har modtaget fra dig i sagen. Jeg har endvidere gennemgået en række oplysninger om fonden, som er tilgængelige på X Kommunes hjemmeside, herunder fondens stiftelsesdokument, vedtægt og aftale med X Kommune om drift og udvikling mv. af et kommunalt tilbud.

På den baggrund er det min opfattelse, at fonden ikke er omfattet af offentlighedsloven. Jeg er derfor afskåret fra at tage stilling til din klage over, at fonden har meddelt dig afslag på aktindsigt.

Begrundelsen for min vurdering er uddybet i det følgende.

2. Det fremgår af CVR-registeret (Det Centrale Virksomhedsregister), at fonden A er registreret som en erhvervsdrivende fond.

Af fondens vedtægt fremgår, at fonden er stiftet af foreningen Y og har til formål at købe, udleje og administrere sportsfaciliteter i X Kommune med henblik på at fremme idræts- og kulturlivet i X Kommune. Det fremgår også, at fondens eventuelle årlige overskud skal anvendes i overensstemmelse med fondens formål og til fremme af kultur- og fritidsområdet i X Kommune. Jeg henviser til vedtægtens pkt. 2, 4 og 8.

Fonden ledes af en bestyrelse, som er fondens øverste myndighed i enhver henseende. Bestyrelsen sammensættes af henholdsvis to medlemmer udpeget af foreningen Y i X Kommune, og tre-fem medlemmer udpeget af den samlede bestyrelse, som dækker økonomisk, juridisk og strategisk kompetence. Bestyrelsen vælger selv sin formand og næstformand og kan ansætte og afskedige en direktør, som forestår den daglige ledelse af fonden. Jeg henviser til vedtægtens pkt. 5-6.

Det fremgår endvidere af vedtægtens pkt. 11, at fondens årsrapport revideres af en af bestyrelsen valgt statsautoriseret eller registreret revisor.

3. Ombudsmandens virksomhedsområde er som udgangspunkt den offentlige forvaltning, på samme måde som det er udgangspunktet for bl.a. offentlighedsloven og forvaltningsloven.

Det falder således som hovedregel uden for ombudsmandens virksomhed at behandle klager over private. Jeg henviser til § 7, stk. 1 og 4, i lov om Folketingets Ombudsmand (jf. lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013), hvoraf det fremgår, at ombudsmanden behandler klager over den offentlige forvaltning samt visse nærmere opregnede institutioner, og at ombudsmanden kan bestemme, at selskaber, institutioner, foreninger mv. skal være omfattet af ombudsmandens virksomhed, hvis de ved lov eller administrativt helt eller delvis inddrages under de regler og principper, der gælder for den offentlige forvaltning.

Som det fremgår under pkt. 2, er fonden A en erhvervsdrivende fond oprettet på privatretligt grundlag. Fonden er dermed som udgangspunkt ikke en del af den offentlige forvaltning, jf. bl.a. offentlighedslovens § 2 (lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen).

Efter offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 2, som du henviser til, er foreninger, fonde mv. oprettet på privatretligt grundlag dog omfattet af offentlighedsloven (med visse undtagelser), hvis de udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol.

Se i den forbindelse bl.a. Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer (2014), s. 129, hvor følgende generelt er anført om organer oprettet på privatretligt grundlag:

”Udgangspunktet efter offentlighedsloven er fortsat, at institutioner, foreninger og selskaber mv., der er oprettet på privat initiativ, ikke omfattes af loven. Det gælder, uanset om den virksomhed, der udøves, ganske kan sidestilles med den, der sædvanligvis udøves af forvaltningsmyndighederne, uanset om virksomheden udøves i henhold til lov, uanset om virksomheden udøves efter aftale med det offentlige eller hviler på en udlicitering fra det offentlige, uanset om institutionen modtager offentlige tilskud til driften og uanset, om virksomheden bygger på særlig tilladelse fra det offentlige (såkaldte koncessionerede selskaber). Ombudsmanden har da også fremhævet, at retspraksis viser, at der skal ganske meget til, for at en institution, som er oprettet på privatretligt grundlag, kan anses for omfattet af den offentlige forvaltning (...). ”

Fra ombudsmandens praksis kan jeg henvise f.eks. til sagen FOB 2018-21 om Fonden Aarhus 2017, som bl.a. var ansvarlig for gennemførelsen af Europæiske Kulturhovedstad 2017 og stiftet af Aarhus Kommune. Ombudsmanden fandt, at den nævnte fond ikke var omfattet af bestemmelsen i offentlighedslovens § 3, stk. 1, nr. 2.

Under henvisning hertil og efter en gennemgang af fonden A's vedtægt og de øvrige oplysninger, som jeg har gennemgået i sagen, er det min opfattelse, at fonden ikke efter § 3, stk. 1, nr. 2, er omfattet af offentlighedsloven. Jeg har navnlig lagt vægt på, at fonden ikke ses at være underlagt intensiv offentlig regulering, tilsyn eller kontrol.

4. Efter offentlighedslovens § 4, stk. 1, finder loven (med visse undtagelser) endvidere anvendelse på al virksomhed, der udøves af selskaber, hvis mere end 75 pct. af ejerandelene tilhører danske offentlige myndigheder.

Heller ikke bestemmelsen i offentlighedslovens § 4, stk. 1, kan dog føre til, at fonden A kan anses for omfattet af offentlighedsloven.

Jeg henviser i den forbindelse til, at jeg i den ovennævnte sag FOB 2018-21 mere generelt udtalte, at offentlighedslovens § 4, stk. 1, ikke finder anvendelse på erhvervsdrivende fonde omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, da en erhvervsdrivende fond ikke har nogen ejerkreds. Betingelsen om, at mere end 75 pct. af ejerandelene skal tilhøre danske offentlige myndigheder, vil dermed ikke kunne opfyldes i forhold til erhvervsdrivende fonde.

Jeg er som følge af ovenstående afskåret fra at tage stilling til din klage, jf. ombudsmandslovens § 7, stk. 1 og 4.

Herefter foretager jeg mig ikke mere i anledning af din klage over fondens afslag på aktindsigt.

Med venlig hilsen

for ombudsmanden

Kirsten Talevski
Områdechef

Kopi til orientering:

Fonden A